

midt
regionmidtjylland

Strategisk energiplanlægning i Region Midtjylland

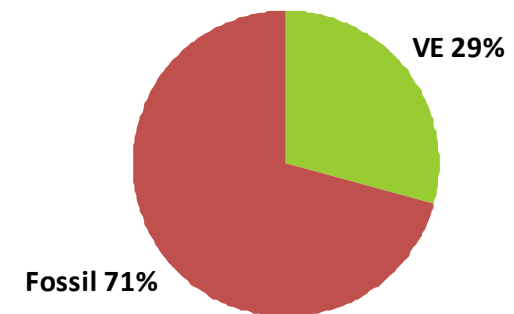
RURU møde 11. juni 2014
Henrik Brask Pedersen

Baggrund for SEP i Region Midtjylland

Ambitiøse nationale målsætninger

- Halvdelen af klassisk elforbrug fra vindmøller i 2020.
- El og varmesektoren 100 % VE i 2035.
- I 2050 er el, varme, transport og industri 100 % VE.

Kilde: Energiregnskaber 2011,
Region Midtjylland

Ambitiøse nationale målsætninger - konsekvenser

- Energisystemet forandres grundlæggende!
- Behov for samspil mellem el, varme, transport og proces
- Prioritere de begrænsede ressourcer

- Store investeringer i energiteknologi
(for Danmark 3-cifrede mia.-beløb årligt)

- Afsmittende effekt på den danske cleantech-sektor.
- Afsmittende effekt på fx landbrugssektoren.

Energi-planhierarki i DK

- 1980erne
- Regionale (amtslige) varmeplaner
  - Kommunale varmeplaner
  - Statslige forudsætningskrivelser til kommunerne
- I dag
- Kommunerne godkender varmeprojekter ad hoc
  - Kommunerne skal "planlægge for varmeforsyningen", men ikke krav om en samlet energiplan

Ingen tværgående koordinering
Risiko for suboptimering og fejlinvesteringer

SEP i Region Midtjylland - den overordnede idé

- Et tilbud til alle regionens kommuner
- Formål =
  - Opbygge fælles viden og overblik
  - Udarbejde fælles strategier
  - Skabe grundlag for koordinerede, tværgående, strategiske energiplaner i kommunerne
- Effekt =
  - Mindre suboptimering
  - Mindske risiko for fejlinvesteringer
  - Medvirke til at opfylde mål om 100 % VE
  - Erhvervsfremme

Viden og netværk i 2013

Fire temamøder:

- Fremtidens energisystem
- Effektivisering og transport
- Vindmøller og finansiering af VE initiativer
- Varmeforsyning

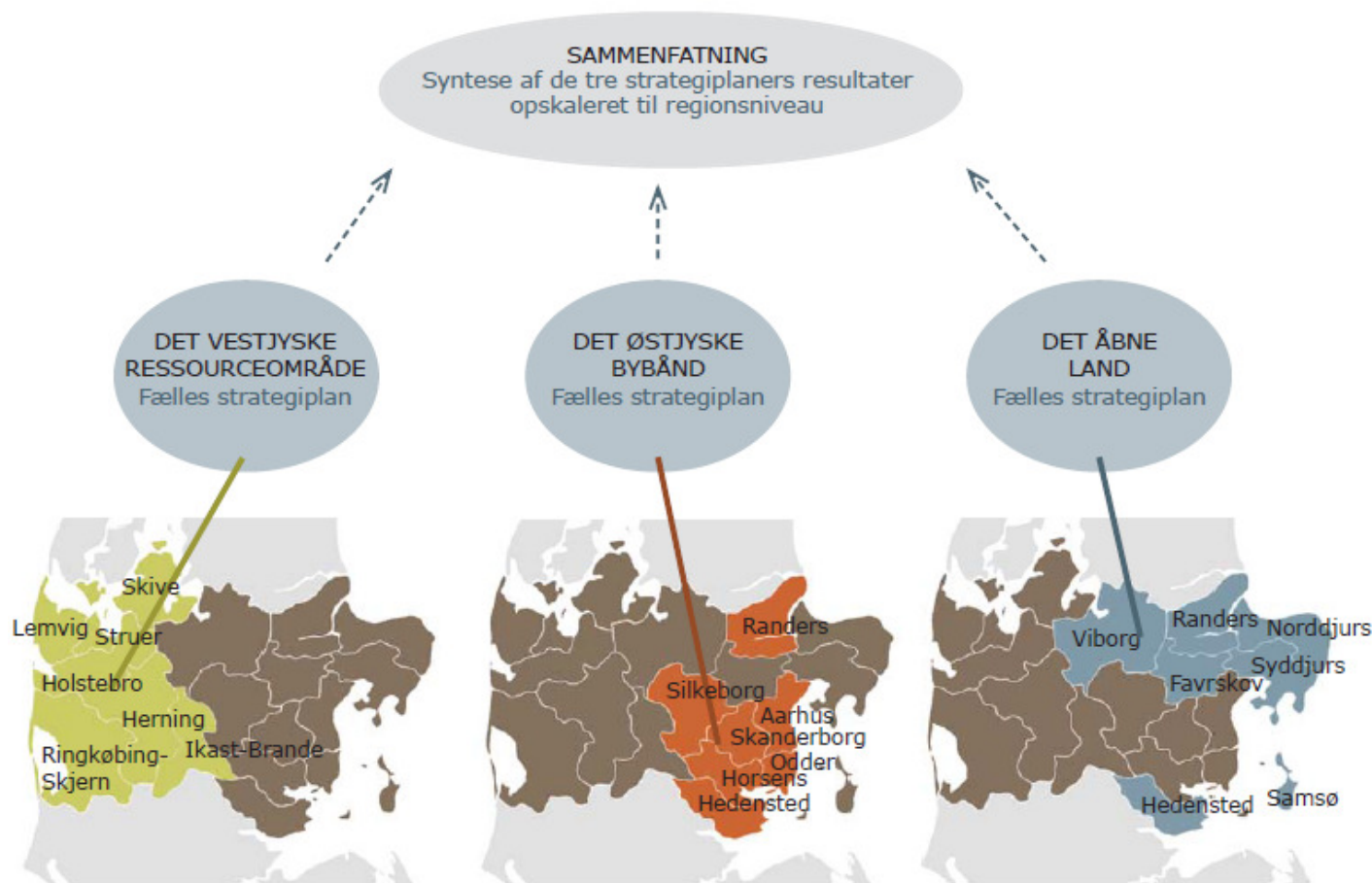
Fælles ansøgning

- Tilsagn på 2,5 mio. fra Energistyrelsen

midt.energi

Strategisk energiplanlægning i det midtjyske område

Overordnet projektformål

- At kommuner og aktører i Region Midtjylland på tværs arbejder for omstilling til et fleksibelt og energieffektivt energisystem baseret på vedvarende energi

Forventede projektresultater

- strategier for omstilling af energiforsyningen i 2020, 2035 og 2050 i det geografiske område region midtjylland
- handlingsplaner for initiativer frem mod 2020
- analyse af konkrete tværkommunale projekter og samarbejdsmuligheder
- vurdering af effekten på den lokale beskæftigelse ved omstilling af energiforsyningen
- input til den nationale energiplanlægning og –lovgivning for så vidt angår barrierer og muligheder.

Udfordringer

Tids- og ressourcekrævende

Navigere i "tomrum" (ingen hjemmel, mange efterspørger det)

Det tager tid at gå fra kommunal planlægning til tværkommunal og tværorganisatorisk tænkning.

"What's in it for us?"

Kommunernes begrænsede ressourcer.

Store forskelle på faglighed, interesser og opfattelser.

Der er stadig en opfattelse hos kommunerne, at projektet både organisatorisk og indholdsmæssigt helt og holdent er regionens ansvar.

Kan vi skabe politisk ejerskab til projektet.

Muligheder

Regionen har en unik position (geografisk størrelse, uvildig)

Tilbyde noget som parterne ikke kan nå hver for sig

Statslige aktører får én indgang til hele området

Vi kan medvirke til at præge samfundsudviklingen

Medvirke til innovation og skabe nye løsninger via
samarbejder/partnerskaber m.v.

Koble erhvervssiden på

Tværgående løsninger

Vi har musklerne til at løse opgaven

Ny regional opgave?

Industrien fyrer for gråspurve

Mange virksomheder har et overskud af varme, som ikke bliver udnyttet i fjernvarmenettet.

ENERGI

Virksomhederne bør slippe for afgift i de første fem år, de leverer overskudsvarme til det lokale fjernvarmenet. Så kan de nå at få afskrevet de investeringer, der skal til for at konvertere varmen til nettet, inden afgiften sætter ind.

Det foreslår brancheorganisationen Dansk

Fjernvarme med baggrund i et konkret eksempel fra Brande i Midtjylland. Ifølge foreningen og de lokale aktører er det netop afgiften på overskudsvarme, der forhindrer udnyttelse af store mængder spildvarme fra virksomheder i byen.

»Projekter med overskudsvarme strander ofte på, at investeringerne skal afskrives over relativt kort tid - fire-fem år. Det skal indregnes«, siger analysechef i Dansk Fjernvarme, Jesper Koch.

En del virksomheder udnytter allerede spildvarme fra deres produktion, men en rapport udarbejdet for Energistyrelsen sidste år fastslog, at det er muligt at kappe flere hundrede tusinde tons af den danske CO₂-udledning, hvis man udnytter mere spildvarme.

Der er dermed et uudnyttet potentiale svarende til op til en femtedel af den danske fjernvarmeproduktion, hvis man ac-

cepterer, at projekterne tjener sig ind over ti år. Hvis kravet til tilbagebetalingstiden skal ned på fire år, hvilket typisk er grænsen for, hvad en virksomhed vil acceptere, falder potentialet til under det halve. Men det vil stadig kunne give en CO₂-besparelse på 300.000 tons om året.

En del af overskudsvarmen kan udnyttes internt i virksomhederne, andet kan bruges i det lokale fjernvarmenet.

Når varmen ikke udnyttes, skyldes det ifølge rapporten et mix af afgifter, regler og manglende viden. Dansk Industri er enig i, at der er behov for en indsats for at få udnyttet mere af overskudsvarmen.

»Vi ved, at der er et potentiale, og at det er relativt stort. Det er afgiften på overskudsvarme, der er hovedproblemet«, siger branchedirektør for DI Energi, Hans Peter Slente. Afgiften er på 38 procent af den pris, virksomheden får for varmen.

Uden at tage konkret stilling til forslaget om afgiftsfritagelse i de første fem år siger Hans Peter Slente, at DI er positiv over for ethvert forslag, der kan gøre det nemmere at udnytte overskudsvarme.

DI håber på, at vilkårene bliver forbedret til næste år med henvisning til den vækstplan for energi og klima, som regeringen udsendte i oktober sidste år. Heraf fremgår, at der fra 2015 og fremefter vil blive afsat en pulje på 100 millioner kroner om året »til lempelser vedrørende overskudsvarme fra industri«. Puljen indgår imidlertid også i finansieringen af den generelle vækstplan, som regeringen offentliggjorde i sidste uge.

»Vi håber, at det holder med de 100 millioner kroner, selv om de er nævnt i den nye vækstplan som finansiering«, siger Hans Peter Slente.

Klima- og energiminister Rasmus Hel-

veg Petersen (R) nævner ikke de 100 millioner kroner i sin skriftlige kommentar. Heri hedder det:

»Regeringen er opmærksom på, at nogle virksomheder fortsat mener, at afgifterne blokerer for, at de kan investere i projekter, der udnytter overskudsvarmen. Det er derfor noget, der bliver kigget på i forbindelse med tilskuds- og afgiftsanalysen, som vi er i fuld gang med«.

Den omtalte analyse drejer sig om tilskud og afgifter på hele energiområdet og skal være færdig i løbet af i år.

Professor Brian Vad Mathiesen, Aalborg Universitet, der er ekspert i energiplanlægning, kalder det »absurd«, hvis projektet i Brande ikke kan gennemføres:

»Som samfund har vi ikke råd til, at virksomhederne og fjernvarmen i Brande ikke arbejder sammen og sparer på energiforbruget - og også økonomien«.

Han er dog ikke fritagelse på fem me foreslår, er de

»Fem år lyder si give afgiftsfritage være, at det er n bredere løsning i tilskud, for man s til fremstilling af Brian Vad Mathies

Rapporten om hæver, at den fors om ifølge Folketi le indføres på blar le gøre det mere overskudsvarme. I tid for nylig blevet

»Det betyder alt en i overskudsvarr Brian Vad Mathies ellen.andersen@pol.dk

Spild: Kartoffeldamp kunne opvarme det meste af Brande

Virksomheden KMC bruger nasser af naturgas i sin produktion. Den kunne dele byen få glæde af.

ELLEN Ø. ANDERSEN

En behagelig duft af friskkogte kartofler fylder luften uden for fabrikken i et industriområde i utkanten af Brande.

Det er ikke så sært. Indenfor i den store sil sendes 16 tons kartofler i timen ind gennem et anlæg, hvor de blancheres, vaskes af og tørkokes i 50 minutter med damp for ikke at sprænge cellerne. Derefter varmes de op til 180 grader, så alt vand fordamper.

Forinden er skræl og jord 'blæst' af kartoflerne - der må endelig ikke komme vand ind i de varme produktionshaller, hvor kartoffelmasse i varierende grader tørhed roterer under store emhætter. Duften udenfor skyldes, at den varme damp bliver sendt op gennem skorstenen. Den kunne ellers bruges til at opvar-

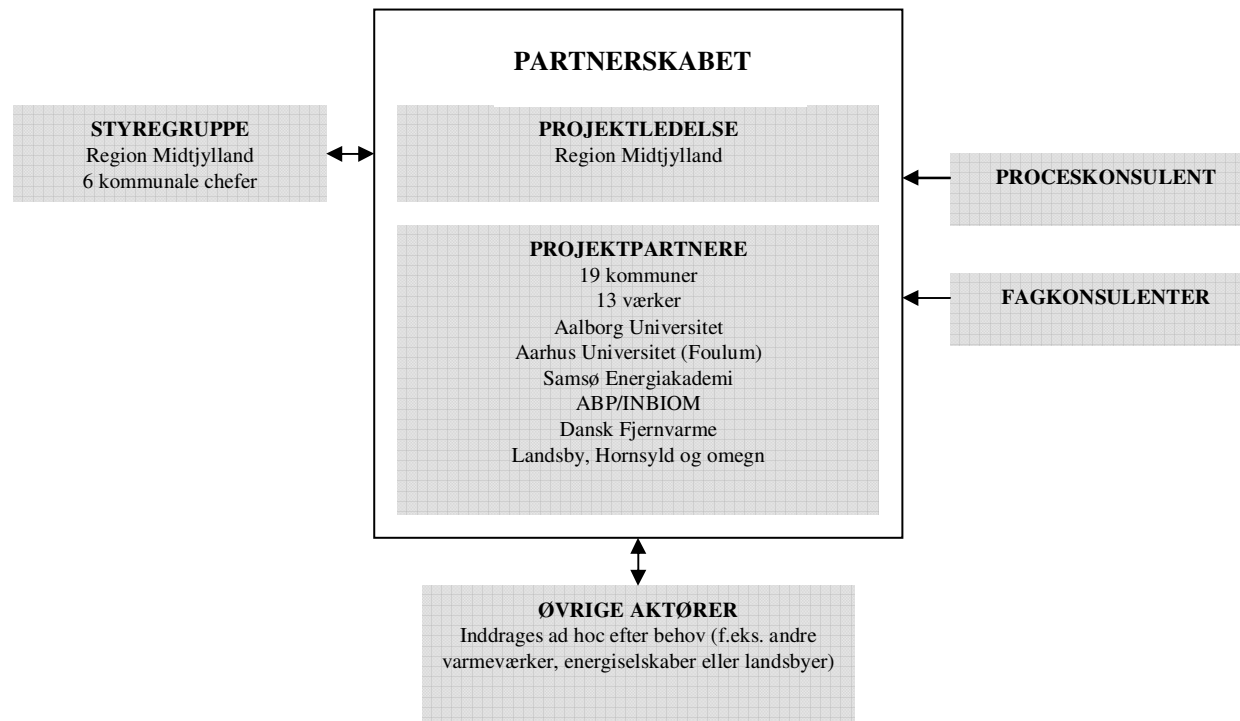
projektet formentliger formander me, Henrik Kraglund.

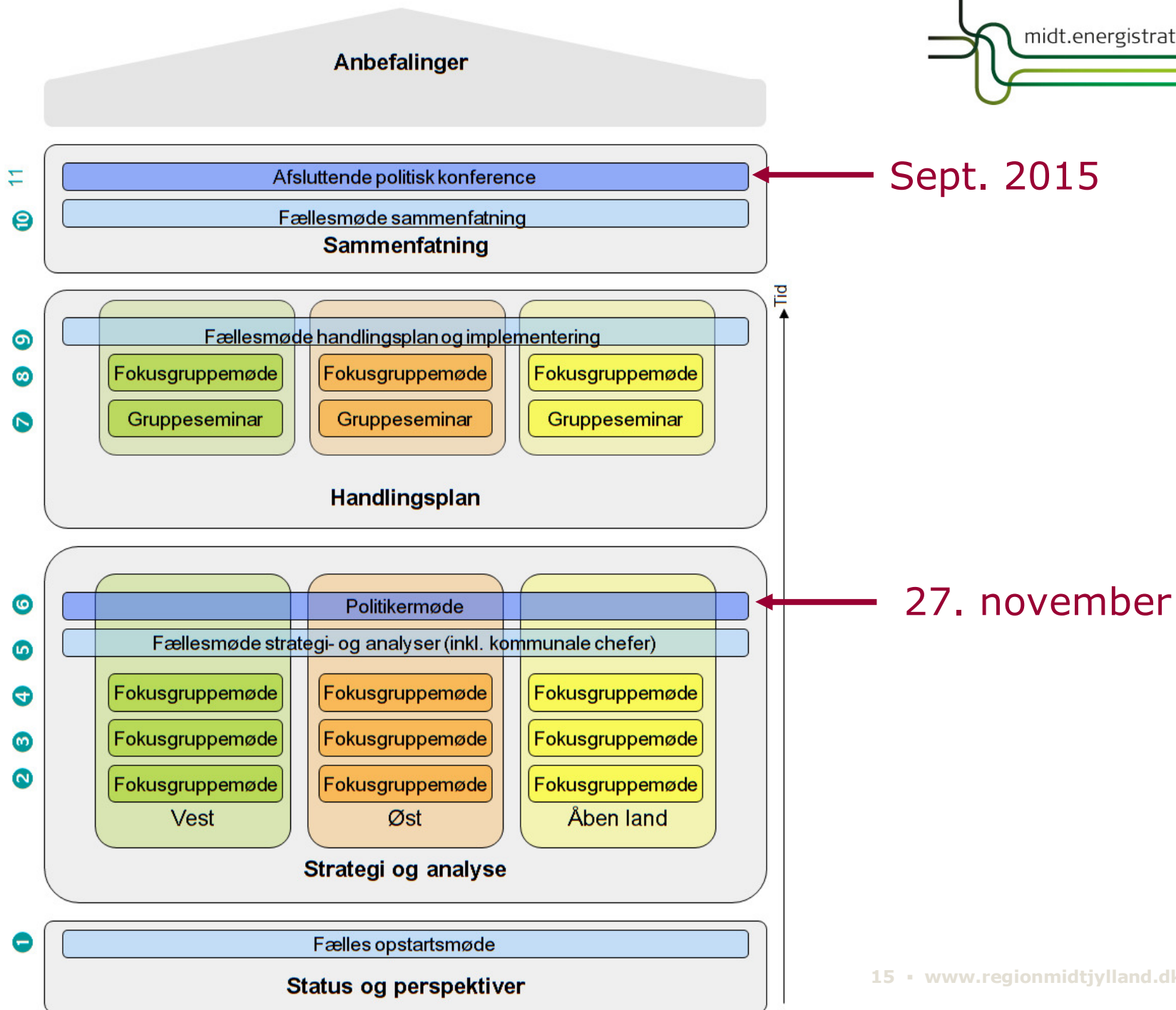
»Fra dag et har vi kerne op. Det er ær, regangsløst ikke e her projekt igenne i en afgiftsproble Kraglund.

Ligeledes er det ikke kan betale sig lægget på en a virksomhed, Siemens med fjernvarme. I disse beregninger, de myndighederne sl omlægning fra nat ten på naturgassen økonomisk værdi - sen erstattes med brændsel.

»Regnetoden i del for fossile bræ chief Jesper Koch, Da Hvis Brande Fjern for investeringen skudsvarmen fra K være et problem«.

Organisering og roller

Regional Udvikling

» Energi og Cleantech

Strategisk energiplanlægning

» Fokusgruppe VEST

» Fokusgruppe ØST

» Fokusgruppe ÅBEN LAND

» FÆLLES MØDER

» FÆLLES MATERIALE

» Nyheder

MIDT.Energistrategi - Strategisk energiplanlægning i det midtjyske område

www.sep.rm.dk

...for 19 kommuner, en
...samt Region Midtjylland
...strategisk energiplanlægning i 2014-15.

Projektets output er fælles energistrategier og handlingsplaner, som efterfølgende kan omsættes til konkrete vedtagne og koordinerede energiplaner hos kommuner, varmeværker, energiselskaber og andre centrale aktører.

I projektet arbejder vi sammen i tre fokusgrupper: "Det vestjyske ressourceområde", "Det østjyske bybånd" og "Det åbne land".

[Om midt.energistrategi](#)

[Kontakt](#)

[Fokusgrupper](#)

[Kalender](#)

Udskriv Del

Læs op Hjælp

Se kort

FAKTA om energi i midtjylland

Energi-regnskaber

Relaterede projekter